

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané, přinášíme Vám další číslo Rozsečského zpravodaje z roku 2012, které zahrnuje období měsíců duben až červen. Vzhledem k blížícím se prázdninám je uzávěrka příspěvků poněkud dříve, takže některé informace z června přinese až následující číslo Rozsečského zpravodaje.

V rubrice Kapitoly z regionálních dějin dokončíme rok 1929 a přesuneme se do roku 1930. Oddíl Cesty víry bude věnován jednomu z nejvýznamnějších českých patronů svatému Vojtěchovi. V kapitole Lidové zvyky a obyčeje se zaměříme na měsíc máj a řadu událostí s ním spojených. Nebudou chybět ani informace ze zasedání obecního zastupitelstva stejně jako zprávy z kultury a sportu v Rozseči nad Kunštátem.

Redakční kolektiv Rozsečského zpravodaje Vám přeje příjemnou dovolenou, dětem radostné prázdniny a všem krásné letní dny.

Za redakční radu Věra a Josef Prosovi

Obecní úřad v Rozseči nad Kunštátem informuje**Zasedání obecního zastupitelstva****Termín: 26. 4. 2012**

Obecní zastupitelstvo schválilo rozpočtové opatření č. 2 ve výši 10 000,- Kč. Starosta obce seznámil členy zastupitelstva s průběhem výstavby inženýrských sítí v lokalitě Písečná. Zastupitelstvo zamítlo žádost o pronájem pozemku a dále schválilo prodej pozemků a schválilo zabezpečení školního nábytku pro základní školu. Zastupitelstvo neschválilo uzavření mandátní smlouvy s firmou LETIDA s.r.o. Zastupitelstvo potom schválilo žádost o příspěvek na letní tábor ve výši 4 000,- Kč. Starosta obce seznámil členy zastupitelstva s pozváním na akci slavnostní žehnání hasičského vozidla města Kunštát na Moravě.

Termín: 31. 5. 2012

Obecní zastupitelstvo schválilo rozpočtové opatření č. 3 ve výši 4 000,- Kč na straně příjmů i výdajů. Zastupitelstvo obce projednalo návrh závěrečného účtu obce za rok 2011. Uzavřelo projednání závěrečného účtu obce za rok 2011 souhlasem s celoročním hospodařením obce, a to bez výhrad. Zastupitelstvo obce dále schválilo vypořádání hospodářského výsledku z hlavní činnosti obce za rok 2011 takto: zisk po zdanění 1.679.815,93 Kč převést na účet 432 - nerozdělený zisk z minulých let. Zastupitelstvo obce schválilo rozdělení hospodářského výsledku základní školy (zisk 35 179,60 Kč) a rozdělení hospodářského výsledku mateřské školy (zisk 36 212,11 Kč). Nakonec nebyly schváleny dvě žádosti o odkoupení pozemků.

Kultura a sport v Rozseči nad Kunštátem

Svátek matek

Děti ze základní školy si pro maminky k jejich svátku připravily dramatizaci známé pohádky O dvanácti měsíčkách. Divadelní představení se uskutečnilo v kulturním domě v pátek 11. května od 16.30 hodin. Poděkování patří všem účinkujícím a také organizátorkám této velmi zdařilé akce.

Rozsečská padesátka

V sobotu 19. května se konal další ročník velmi náročného turistického pochodu po trase Brno - Rozseč nad Kunštátem, který vešel do povědomí obyvatel pod názvem Rozsečská padesátka (Memoriál Luboše Sedláka). Počet účastníků se blížil třicítce.

Hasičská soutěž

V neděli 20. května se v areálu rozsečského fotbalového hřiště uskutečnila hasičská soutěž, které se účastnily kromě domácích týmy z blízkého okolí (Hodonín, Sulíkov, Rozsička, Kněževy). Tato aktivita důkladně prověřila fyzickou kondici hasičských družstev, z vítězství se nakonec radovali hodonínští.

Výstava

V pátek 15. června se konala v prostorách obecního úřadu vernisáž velmi neobvyklé výstavy, která mapuje tvořivost a zručnost obyvatel Rozseče a okolí: fotografie z cest (Leoš Klecanda), šperky (Lenka Dvořáková, Anežka Ostrá), výšivky (paní Vašířová), bytové doplňky (Blanka Sadílková), obrazy (Emilie Vlasáková), háčkování - krajky (Lenka Adamcová), výšivky (Bartbora Prudká-Adamcová), fotografie – vzpomínky (Pavel Svoboda), malba – obrazy (Vlasta Klecandová), malba – obrazy a košíčky (Vladka Kotoučková), dřevořezby a šperky (Petr Kotouček), obrazy (Petra Pešová), obrazy – portréty (František Dvořák, Louka), kresba – města (Daniela Koktová), náradí (František Šutera). Všem, kteří vystavovali svoje výtvary, patří uznání a obdiv.

Kapitoly z regionálních dějin (Rozseč nad Kunštátem)

ROK 1929

Spolkové podniky a činnost: Hasiči - divadlo: 1. dubna (Trestanci na Špilberku), Omladina – divadla: 3. března (drama Devět křížů), 28. dubna (veselohra Macíčková dovolená), 8. prosince (drama Rouhač), Sokol: 26. prosince (Hvězda veletrhu)

V neděli 20. října pořádal Sbor dobrovolných hasičů odpoledne Moravské hody. Před zahájením se konal ve vesnici maškarní průvod. Byla to směsice směšně oblečených masek a lid na ně měl pěknou podívanou. Pak na prostranství před školou, kde byla postavena máj, se odbýval další program. Mnoho účastníků přihlíželo zvyku Stínání berana. Obvyklé právo bylo stárků a stárkyň, tanec s hudbou okolo máje.

ROK 1930

Od nového roku má hostinec p. Aloise Bělehrádka v pronájmu p. Antonín Veselský z Brťoví. Dne 7. března na počest osmdesátých narozenin pana presidenta Masaryka páni učitelé se školními dětmi pořádali v sále u Macků oslavný večer.

Cesty víry - Svatý Vojtěch (23. dubna)

Život

Pocházel ze slavníkovského rodu, který byl na konci 10. století po Přemyslovcích nejmocnějším rodem v Čechách. Vojtěch se narodil po roce 950. Podle legendy byl původně určen ke světské dráze, ale když těžce onemocněl, položili ho k oltáři Panny Marie a prosili za jeho uzdravení. Po vyvážnutí z nebezpečí ho otec zaslíbil duchovní cestě. Roku 972 byl Vojtěch poslán na školu do Magdeburku, kde jako arcibiskup působil svatý Adalbert, který se chlapce ujal a při biřmování mu také dal své jméno (Vojtěch – německy Adalbert). Roku 982 zemřel pražský biskup Dětmar a novým pražským biskupem byl na sněmu v Levém Hradci za účasti knížete Boleslava zvolen právě Vojtěch.

Duchovní cesta

Vojtěch se odebral do Verony za císařem Otou II., který ho schválil jako pražského biskupa a udělil mu prsten a berlu jako odznaky jeho nového úřadu. Vojtěch se setkal se zastánci clunyjského hnutí, požadujícími reformu církve a vytvoření organizace na základě teorie o nezávislosti církve na vládě světských panovníků. Myšlenky reformy prosazoval Vojtěch také v Čechách, což vyvolalo konflikt, doprovázený mocenským zápasem mezi Přemyslovci a Slavníkovci. V roce 988 byl pak Vojtěch nucen opustit Čechy a v Itálii vstoupil do benediktinského kláštera. Do Čech se na žádost knížete Boleslava vrátil v roce 992 a přivedl s sebou italské mnichy, kteří v roce 993 založili v Praze na Břevnově první mužský benediktinský klášter. V roce 994 Vojtěch znovu odchází z Čech a o rok později jsou při přepadení Libice nad Cidlinou vyvražděni Slavníkovci (kromě Vojtěcha a Soběbora).

Mučednická smrt

V letech 995-996 žil Vojtěch v klášteře v římském Aventinu. Pak odešel do Polska, rozhodnut uspořádat křesťanskou misií k pohanům. Podle legendy se na své pouti dostal spolu s průvodci do lesa zvaného Romovské pole, který však byl posvátným pohanským hájem. Tam ho přepadli pohanští Prusové a jejich náčelník ho probodl oštěpem. I když do něj bodali i další, Vojtěch sejal ruce a modlil se za odpuštění vrahům, až klesl mrtev. Pohani mu potom usekli hlavu a nabodli ji na kůl. Vojtěch zemřel 23. dubna 997 poblíž města Královec.

Posmrtná úcta

Polský panovník Boleslav Chrabrý záhy vykoupil od Prusů tělesné ostatky Vojtěcha a nechal je pohřbít v Hnězdně, které krátce potom císař Ota III., jenž se s Vojtěchem několikrát osobně setkal a pokládal ho za svatého, povýšil na arcibiskupství. Kolem roku 1000 byl založen kostel sv. Vojtěcha v Cáchách i v Římě na Aventinu. V roce 1039 český kníže Břetislav na výpravě do Polska dobyl Hnězdo a odvezl odtud ostatky sv. Vojtěcha do Prahy, kde je nechal slavnostně pohřbít v katedrále sv. Víta. Jeho záměrem bylo zvýšit prestiž Prahy natolik, aby se mohl také ucházet o zřízení pražského arcibiskupství. Od 11. století se po sv. Václavovi řadil sv. Vojtěch mezi patrony české země, ale i současně mezi patrony Polska.

Lidové zvyky a obyčeje

Stavění máje (1. květen)

1. květen je den lásky, ale také svátek práce. V lidové tradici bývá počátek května spojen se stavěním májek. Obyčej stavění májí je starý a znají ho po celé Evropě. Možná je to pozůstatek prastarých jarních slavností, kdy stromy mohly představovat strážného ducha obcí.

Pocta starostovi

V minulosti se máje stavěly nejen na venkově, ale také ve městech. Ve zprávě jednoho pražského kazatele z 18. století se mluví o tom, jak se Praha začátkem května zelenala množstvím májek. Bývalo pravidlem, že se ozdobený strom stavěl před městskými radnicemi, před okny zámků i před domy vrchnostenských úředníků. Zemská vláda i majitelé jednotlivých panství sice vydávali opakované zákazy stavět máje, protože škody v panských i obecních lesích byly veliké, ale na druhou stranu bylo pro poddané téměř povinností postavit své vrchnosti i jejím úředníkům k poctě máj. Bývali za to občas odměněni třeba sudem piva.

Máje

Stromy vybrané na máje musely být silné, rovné a někdy i tak vysoké, že bylo velmi obtížné je porazit a dopravit na místo. Druh stromu býval různý, hodně se užívaly smrky a také jedle, protože déle vydržely zelené. Ale právě tak oblíbená byla bříza. V některých oblastech od Českomoravské vrchoviny na východ se pak druhy stromů kombinovaly – kmen pocházel například ze smrku či jedle, zatímco vršek z borovice nebo břízy. Obě části pak napevno spojoval kovář.

Kmen máje byl většinou hladký, oloupaný, někdy byla kůra hadovitě vyřezávána. Zelený vršek koruny se zdobil barevnými stuhami a šátky, květinami a také fábory z pestrého papíru. Později se objevovaly i zavěšené lahvičky s kořalkou a pamlsky. Ty nesloužily jen na ozdobu, ale byly lákadlem pro soutěže ve šplhání po hladkém kmenu a očesávání. Pod ozdobným vrškem mnohde ještě visel věnec, zhotovený ze zeleného chvojí a barevně ozdobený. Dával máji charakteristickou siluetu, která se objevuje na mnoha obrazech a starých fotografiích.

Máje stály ve vsích do svatodušních svátků, někdy až do léta. Dokud se nepokácely, musely se hlídat, protože ukrást máj sousedům bylo prestižní záležitostí. To ostatně platí i dnes. Mládenci z jedné vesnice se snaží v sousední uloupit buď ozdobený věnec, zavěšený na májce, anebo celý strom. Leckde pak stojí na návsi májek víc. Kromě vlastní i ty cizí přivezené z loupežných výprav a označené cedulkou, z které obce pocházejí.

Symboly lásky

Ověnčený strom představuje nejen symbol jara, ale také lásky. Bývalo zvykem stavět kromě ústředního stromu, kterému někde říkali král, ještě i menší májky, které byly upravené a ozdobené. Chlapci je stavěli před domy svých dívek a bydlelo-li jich v jednom domě několik, každá dostala svou vlastní májku. Dokonce mohly být svojí velikostí odlišené podle věku jednotlivých adresátek, nebo na nich byly pro pořádek

cedulky s jejich jmény. Z konce 19. století se pak dochovaly popisy tohoto obyčeje, v nichž se tvrdí, že se týkal jen dívek zachovalých, tedy panen. Kdo chce, ať věří ...

Taneční zábavy na vesnicích

Se stavěním májek se pořádaly i taneční zábavy, většinou v režii místní mládeže. Dodnes jsou známé pod názvem věneček, který patřil dívkám, a kytka, kterou pak organizovali chlapci. Předcházela jim většinou obchůzka s hudbou a výskotem po domech, před nimiž stály májky. Veselý průvod stále narůstal, děvčata se k němu postupně připojovala, až nakonec došel na náves, kde se tančilo pod ústřední májí. Taneční zábava se pořádala také v den, kdy se máje kácely. Ještě předtím se však soutěžilo v lezení na vrcholek k zavěšené kytici nebo láhvi, anebo v běhu k vrcholku máje v okamžiku, kdy dopadne na zem. Často se ještě i dnes máj draží (výherci to většinou přijde dost draho), anebo se o ni hraje v tombole.

Májové obchůzky

I děvčata někdy chodívala po vsi vybírat příspěvky na muziku. Nosila přitom malou máječku, vlastně zmenšeninu velké máje, vysokou asi půl metru. Stromek se zbavil dolních větví a zbylý vršek ozdobil stužkami, pozlátkem a cukrovím. Kmínek byl ovinutý červenou stužkou a zabodlý do středu dřevěného talíře, do něhož se vybíraly peníze. Takové májky se zachovaly na Plzeňsku a Hořovicku. Na Šumavě nosívali podobné máječky k muzice chlapci a nabízeli je k dražbě dívkám. Která ji získala, tu po zábavě doprovázeli s muzikou domů, což byla touha každé dívky.

Taneční zábavy ve městech

Pořádaly se ve znamení jara a lásky, jak tomu bylo například u známých studentských majálesů. Mnohde se těchto akcí, ať už to byly máje, plesy nebo zábavy, ujaly během první poloviny 20. století spolky baráčníků, které při nich nosily spolkové oblečení – často nepřilíživě vkusné napodobeniny lidových krojů. Lidem to však nevadilo, dobře se bavili a ještě byli spokojeni, že tak projevují své vlastenectví.

Svátek lásky

1. květen není jen dnem stavění májí. Stal se u nás synonymem pro čas lásky. Velký podíl na tom má také Karel Hynek Mácha, jehož lyrickoepická skladba Máj se stala jednou z nejznámějších básní a aspoň úryvek z ní zná snad každý.

Svátek práce

A ještě jeden význam dala historie tomuto dni. Stalo se tak v květnu 1866 v Chicagu. Právě probíhala generální stávkou amerických dělníků za osmihodinovou pracovní dobu, která byla zahájena 1. května. Do shromážděných lidí však někdo hodil bombu. Bylo zraněno několik policistů a jeden zabit. Policie začala střílet do davu, výsledek byli mrtví a zranění. Chicagské události se staly symbolem a svátkem práce. V Praze se konalo velké shromáždění již v roce 1890. V první polovině 20. století se v tento den organizovaly lidové veselice podobné poutím, které patřily hlavně dělníkům a jejich rodinám. V zemích západní Evropy to leckde platí ještě i dodnes. U nás se po změně režimu v roce 1948 ujaly pořádání oslav svátku práce komunistické vlády a z původně oblíbeného svátku se staly povinné prvomájové průvody s politickými hesly na transparentech. Také dnes jsou oslavy tohoto dne spíš záležitostmi politických stran, navíc se k nim připojují různá anarchistická hnutí.

Společenská kronika

Z našich řad odešli

Pavel Straka (č. 84)
Marie Halasová (č. 17)
Jiřina Pešová (č. 62)
Jarmila Palinková (č.72)

Blahopřejeme jubilantům

František Bělehrádek (č. 48)
František Mareček (č. 100)
Vlasta Vojtová (č. 91)
Jarmila Ondrová (č. 81)

Narozené děti

Eliška Zoubková - 20. 5. 2012

Blahopřejeme novomanželům

14. 4. 2012 Blanka Vlasáková, Rozseč nad Kunštátem
Petr Sadílek, Rozseč nad Kunštátem
2. 6. 2012 Ludmila Bervidová, Rozseč nad Kunštátem
Roman Mlčoch, Tasovice
17.6.2012 Jana Olšanová, Újezd u Kunštátu
Ladislav Prudký, Rozseč nad Kunštátem

Vítání občánek

V sobotu 2. 6. 2012 se ve 13.00 hodin v zasedací místnosti obecního úřadu konalo slavnostní Vítání občánek:

Adrian Huňka, Filip Maxa, Jan Petrželka, Ema Kroupová, Noemi Janků.
S pásmem básniček a písniček vystoupily děti z mateřské a základní školy.

Vydavatel:

Obecní úřad Rozseč nad Kunštátem (uzávěrka příspěvků. 22. 6. 2012)

Redakční rada:

PhDr. Josef Pros (předseda), Mgr. Věra Prosová (místopředseda), Josef Háb ml.,
Miroslav Šikula, Jaroslava Marková, Jana Chloupková.